

Jätelain 75 §:n mukainen määräys roskaantuneen kiinteistön siivoamiseksi sekä uhkasakon asettaminen määräyksen tehosteeksi

Lupa- ja valvontalautakunta 14.12.2022 § 104
670/11.04.00/2022

Valmistelija: ympäristönsuojelusihteeri Päivi Pöyhönen, puh. 0400 569 811

Taustaa

Laukaan kunnan Nurmijärven kylässä sijaitsevilla kiinteistöllä [REDACTED] on havaittu runsaasti jätteenä katsottavaa tavaraa ja kiinteistön roskaantumista. Kiinteistön roskaantumisesta on maininta jo 20.4.1998 kirjoitetussa muistiossa, jossa todetaan, että *”toimihallin piha-alueelle sekä maa-aineksen ottoalueelle on kertynyt metallia ja rakennustarviketta, joka on ollut pidempään hyödyntämättä ja antaa kuvan roskaantuneesta alueesta. Mikäli kysessä on vielä hyödynnettävää ainesta, tulee se järjestää asiallisiin ryhmiinsä taikka aidattuun alueeseen. Tarvike, jota ei käytetä itse hyödyksi tulee siistiä pois. Olemme yhdessä sopineet ympäristöä siistittävän lokakuun 1998 puoliväliin mennessä, jolloin sovimme ajan uudelle tarkastukselle.”*

Kiinteistön omistaa [REDACTED]. Kiinteistö sijaitsee suurelta osalta Äijälän (0941052) vedenhankintakäytössä olevalla 1E-luokan pohjavesialueella. Naapurikiinteistöllä sijaitsee Äijälän Betoni ja Metalli Ky:n betonituotetehdas.

Tarkastus 19.11.2021

Tarkastuksella 19.11.2021 on todettu, että kiinteistöllä on runsaasti jätettä, muun muassa moottoreita, kuormalavoja, sähkökaapelia, renkaita, metallilankaa, koneen osia, tynnyreitä, vanha paloauto, jääkaappi, testikone, puujätettä, kattopeltejä, parvekelaseja, sirkkeli, metallihäkkejä, tiiliä, puretun sähkölinjan metalli- ja posliiniosia, pumppuja, eristevillaa, styroksia, vanhoja tienkorjauksessa poistettuja betoniputkia, kaksi autoa ja yksi kahdessa osassa oleva autonrunko, kaksi moottorikelkkaa, vene ja soutuvene. Jätteitä on kiinteistön omistajan kertoman mukaan kertynyt kiinteistölle 1981 alkaen. Uusia jätteitä hän ei ole tuonut useaan vuoteen. Jätteet olivat ulkoisen olemuksensa perusteella olleet vuosia maastossa, joukossa kasvoi sammalta ja puuntaimia.

Kiinteistöllä oli myös kolme IBC-konttia, joissa oli betonin lisäaineita: hidastinta ja notkistinta. Yhdessä astiassa oli merkintä Peramin F. Muita nesteitä tai kemikaaleja ei kiinteistön omistajan mukaan kiinteistöllä ollut. Lisäksi kiinteistöllä oli vanha käytöstä poistettu öljysäiliö (diesel) ja öljyisiä jätteitä.

Kiinteistön omistaja kertoi haluavansa myydä osan tavaroista, mutta tarkastushetkellä ne eivät olleet myynnissä, hän kertoi olleensa käsityksessä, että kyseessä on luokan III pohjavesialue.

Kiinteistön omistajan 1.2.2022 päivätty vastine tarkastusmuistioon 19.11.2021

Tarkastuksesta kirjoitettua muistiota koskevassa vastineessaan kiinteistön omistaja toteaa pääasianaan, että kiinteistöllä olevat tavarat eivät ole jätettä, vaan betonituotetehtaan toimintaan liittyvää toimintakuntoista käyttötavaraa, varaosia ja osa tavaroista mm. kattopellit ovat uusia.

Ympäristönsuojelun vastaus kiinteistön omistajan vastineeseen 15.2.2022

Kiinteistön omistajan vastineessaan esittämiin seikkoihin on annettu vastaus, jossa on kommentoitu yksilöidysti siinä esitettyjä seikkoja.

Kehotus 23.11.2021

██████████ on tarkastuksen johdosta annettu kiinteistöä ██████████ koskeva siivouskehotus 23.11.2021. Kehotuksen mukaan:

1. Kiinteistöltä ██████████ tulee siivota vanhat kemikaalit, käytöstä poistettu öljysäiliö, jääkaappi ja öljyiset jätteet viimeistään 15.12.2021
2. Muut kuin 1 kohdassa mainitut jätteet tulee siivota kiinteistöltä ██████████ viimeistään 2.5.2022

Tarkastus 16.12.2021

Öljysäiliö ja öljyiset jätteet oli viety pois. Öljysäiliö oli toimitettu Karstulan valimolle. Säiliö oli tarkastamaton, mutta kiinteistön omistajan mukaan käyttökelpoinen, hän kertoi, että samaan paikkaan toimitettiin myös vanhat betonivalmistukseen tarkoitetut notkistin- ja hidastinkemikaalit käytettäväksi tuotannossa, öljyinen jäte meni Åkermanille (Setsuuri Oy) ja jääkaappi oli viety Väentuvalle. Väentuvalta kiinteistönomistaja kertoi saaneensa kuitin. 23.11.2021 annettua kehotusta nro 1 katsotaan noudatetun.

Kehotuksen 2. alkuperäistä määräaika (2.5.2022) on jatkettu kiinteistön omistajan pyynnöstä 21.7.2022 saakka. 27.7.2022 suoritettulla tarkastuksella on todettu, että kiinteistöllä on edelleen erittäin paljon jätettä.

Tarkastus 27.7.2022

Tarkastusmuistiossa on todettu, että kiinteistöä on siivottu jonkun verran, kiinteistöllä on kuitenkin edelleen erittäin paljon jätettä. Kiinteistönomistajan mukaan runsasluminen talvi on vaikeuttanut työtä, tavaraa on lähtenyt pois n. 5-6 kuorma-autollista. Mitään ei ole viety jätteen vastaanottopaikkoihin, vaan myyty edelleen. Tositteita myynnistä kiinteistönomistaja ei halunnut näyttää, hän oli edelleen sitä mieltä, että kiinteistöllä oleva tavara on käyttötavaraa ja betonituotetehtaan yhteyteen ne eivät mahdu. Kiinteistönomistajalle kerrottiin, että ympäristönsuojelun näkemyksen mukaan suurin osa täyttää jätelain mukaisen jätteen määritelmän, ja varastointiajan ollessa yli kolme vuotta, voidaan paikka tulkita kaatopaikaksi. Johtopäätöksenä todetaan, että kiinteistö on edelleen roskaantunut ja 23.11.2021 annetun kehotuksen kohtaa 2. ei ole noudatettu.

Kehotus ja kuuleminen 17.8.2022

Asiassa annettiin edelleen uusi kehotus, jossa jätteet kehoitettiin siivoamaan 24.10.2022 mennessä, kehotuskirje sisälsi myös uhkasakkolain (1113/1990) 22 §:n ja hallintolain (434/2003) 34 §:n mukaisen kuulemisen mahdollisen uhkasakkomenettelyn johdosta.

██████████ kirjallinen selitys 24.10.2022

██████████ on esittänyt kuulemisasiassa vastineen 24.10.2022, jossa hän on todennut, että kiinteistöltä on nyt siivottu jätteet pois ja käyttökelpoiset tavarat on säilytetty. Uhkasakkoasia ei ole vastineessa kommentoitu.

Tarkastus 7.11.2022

Kiinteistöllä suoritettiin tarkastus 7.11.2022 siivouskehotuksen noudattamisen toteamiseksi ja annetun vastineen johdosta. Tarkastuksella voitiin todeta, että kiinteistöllä on edelleen runsaasti jätteenä katsottavaa käytöstä poistettua osittain ruosteista ja kasvuston peittämää romumetallia, laitteistoa,

rakennustarviketta ym. joka oli ollut paikoillaan vuosia ja jopa vuosikymmeniä. Kiinteistönomistajan mukaan kyseessä ovat edelleen käyttötavarat.

Kiinteistön omistajalle todettiin, että kiinteistöllä sijaitsevat käytöstä poistetut laitteet ja materiaalit ovat ympäristönsuojelun näkemyksen mukaan jätelain 5 §:n nojalla jätettä. Koska ne ovat myös olleet niin kauan kiinteistölle varastoituna (yli kolme vuotta), voidaan kaatopaikka-asetuksen nojalla katsoa kyseessä olevan kaatopaikkatoiminnan. Kiinteistö voidaan myös jätelain 72 §:n nojalla katsoa roskaantuneeksi. Kiinteistön omistajalle kerrottiin, että ne materiaalit, joille hänellä on suunniteltua käyttöä, tulee varastoida suojattuna ja hallitusti varastointiin osoitetulla alueella. Edelleen kiinteistön omistajalle todettiin, että koska 23.11.2021 annetun kehotuksen kohta 2. ei ole kokonaisuudessaan noudatettu pidennettyjen määräaikojen jälkeenkään, tullaan asia viemään Laukaan lupa- ja valvontalautakunnan käsiteltäväksi jätelain 75 §:n mukaisena määräysasiana. Tarkastuksella otettiin kuvia, joista näkyy alueelle varastoitujen tavaroiden kunto ja jätteen määrä.

■■■■■ vastine lupa- ja valvontalautakunnalle 7.12.2022

Toimitetussa vastineessa todetaan, että kiinteistöä on siivottu, mutta suuren lumimäärän takia sitä ei saatu siivottua 2.5.2022 mennessä. Lisääikaa saatiin vaan kolme kuukautta 27.7.2022 asti ja koska betonitehdas on toiminnassa ainoastaan kesäisin aika ei riittänyt enempään siivoamiseen. Vastineessa kerrotaan, mitä tavaroita on kiinteistöltä toimitettu pois ja että kiinteistöllä olevat käyttötavarat tullaan varastoimaan maasta irti esim. puiden tai betonitukien päälle. Alueesta 0,5 ha on vuokrattu Äijälän Betoni ja Metalli Ky:n varastoksi. Vastineen liitteenä on SK Raskashuollon todistus metalliromun pois kuljettamisesta 22.10.2022.

Esityslistan ohessa:

- Muistio tarkastukselta 19.11.2021
- Vastine 1.2.2022 muistioon, ■■■■■
- Ympäristötarkastajan vastaus vastineeseen koskien tarkastusta 19.11.2021
- Muistio tarkastukselta 16.12.2021
- Muistio tarkastukselta 27.7.2022
- Selvitys 24.10.2022, ■■■■■
- Muistio siivouskehotuksen noudattamisen tarkastamiseksi 7.11.2022
- ■■■■■ vastine lupa- ja valvontalautakunnalle 7.12.2022

Esittelijä

Ympäristötoimenjohtaja Jukka Lappalainen

Päätösehdotus

Koska ■■■■■ ei edellä kuvatulla tavalla ole noudattanut 23.11.2021 annetun kehotuksen kohta 2, ja kiinteistö ■■■■■ on edelleen roskaantunut jätelain 72 §:n tarkoittamalla tavalla, määrää Laukaan lupa- ja valvontalautakunta jätelain 75 §:n nojalla ■■■■■ seuraavat velvoitteet:

Päävelvoite: ■■■■■ tulee siivota kiinteistöltä ■■■■■ kaikki jätteeksi katsottava tavara 1.5.2023 mennessä. Jätteet tulee toimittaa paikkaan, jolla on asianmukainen lupa kyseisen jätteen vastaanottamiseen.

Perusteet: Jätelain (646/2011) 5, 6, 13, 72, 73, 75, 126 §:t

■■■■■ on kerännyt kiinteistölle vuosikymmenien aikana runsaasti käytöstä poistettua laitteistoa, tavaroita ja materiaalia. Jätelain 5 §:n mukaan *jätteellä* tarkoitetaan ainetta tai esinettä, jonka sen haltija on poistanut tai aikoo poistaa käytöstä taikka on velvollinen poistamaan käytöstä.

Ympäristönsuojelunsuojelun näkemyksen mukaan suurin osa kiinteistöllä olevasta materiaalista on katsottava sen kunnon, käyttöhistorian ja säilytysajan nojalla jätteeksi. Materiaalin määrä ja kunto käyvät ilmi muistioden liitteenä olevista valokuvista. ■■■■■ on jätelain 6 §:n kohdan 11) tarkoittama jätteen haltija. Tavaraa on kiinteistöllä niin paljon, että kiinteistö on katsottava jätelain 72 §:n tarkoittamalla tavalla roskaantuneeksi. Koska jätteeksi katsottava materiaali on kerätty kiinteistölle ■■■■■ toimesta, on hän roskaajana jätelain 73 §:n nojalla velvollinen siivoamaan kiinteistö.

Jätelain 126 §:n nojalla valvontaviranomainen voi kieltää sitä, joka rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettua asetusta, jatkamasta tai toistamasta säännösten vastaista menettelyä tai määrätä asianomaisen täyttämään muulla tavoin velvollisuutensa ja määrätä tällä tavalla menetellyt palauttamaan ympäristö ennalleen tai poistamaan rikkomuksesta aiheutunut haitta.

■■■■■ *vastineiden 24.10.2022 ja 7.12.2022 huomiominen*
■■■■■ on vastineissaan todennut, että runsas lumi talvella ja lyhyt lisäaika 27.7.2022 saakka ovat vaikuttaneet siihen, että siivoamista ei ole ehditty tehdä loppuun saakka. Kuitenkin ■■■■■ vastineessa 24.10.2022 toteaa, että kiinteistöltä on jätteet siivottu pois ja käyttökelpoiset tavarat säilytetty. Valvontaviranomaisen näkemyksen mukaan kiinteistö on kuitenkin edelleen roskaantunut, kuten voi muistion 7.11.2022 liitteenä olevista kuvista havaita.

Edelleen ■■■■■ on ollut aikaa siivota kiinteistöä myös määräajan 27.7.2022 jälkeen aina asian lautakuntakäsittelyyn saakka, kuten on todettu niin kuulemiskirjeessä kuin myös muistioissa. Lisäksi ■■■■■ voi myös hankkia siistimiseen ulkopuolista apua. Siistittävät materiaalit ovat myös suurelta osin isoja metallikappaleita, joiden kerääminen onnistuu koneellisesti suoraan kuljetusvälineeseen.

Lisävelvoite: ■■■■■ tulee esittää tositteet jätteen toimittamisesta kiinteistöltä asianmukaiset luvat omaavaan vastaanottoipaikkaan 8.5.2023 mennessä.

Perusteet: Jätelain (646/2011) 122 §

Valvontaviranomaisella tai tämän määräämällä viranhaltijalla on oikeus pyynnöstä saada tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamisen valvontaa ja lain täytäntöönpanoa varten tarpeelliset tiedot jätteen haltijalta taikka roskaantuneen alueen siivoamisvelvolliselta

Muuta

Kuten asian taustaa kertovassa kohdassa on mainittu, on kiinteistö jo 20.4.1998 tehdyllä tarkastuksella todettu roskaantuneeksi ja sijaitsee suurimmaksi osaksi pohjavesialueella. Vaikka asiaa hoidetaan jätelain mukaisena roskaantumisasiana, tulee asian yhteydessä ottaa huomioon YSL 17 §:n mukainen pohjaveden pilaamiskielto. Vuosikymmenien saatossa on mahdollista, että pohjavesialueelle varastoiduista laitteistoista ja materiaaleista liukenee pitkä säilytysaika huomioon ottaen maaperään ja pohjaveteen haitallisia aineita.

Asetettava uhkasakko

Lupa- ja valvontalautakunta asettaa päävelvoitteen noudattamisen tehosteeksi juoksevan uhkasakon, jonka kiinteän peruserän suuruus on 3000 euroa.

Mikäli velvoitetta ei ole noudatettu määräaikaan mennessä, määrätään uhkasakon lisäerinä jokaiselta määräajan jälkeen alkavalta lisäkuukaudelta 1000 euroa.

Lupa- ja valvontalautakunta asettaa lisävelvoitteen noudattamisen tehosteeksi kiinteän uhkasakon, jonka suuruus on 1000 euroa.

Perusteet uhkasakolle:

Jätelaki (646/2011) 129 §

Valvontaviranomaisen on tehostettava, jollei se ole ilmeisen tarpeetonta, tämän lain nojalla antamaansa kieltoa tai määräystä uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella tai toiminta keskeytetään tai kielletään.

Ulkasakkolaki (1113/1990) 1, 6-9, 10, 18, 19, 22-24 §:t

██████████ on kuultu kehotusten laiminlyönnistä ja varattu tilaisuus selityksen antamiseen asiassa. Annetussa selityksessä ei ole tuotu esiin seikkoja, joiden johdosta kehotuksia voitaisiin kokonaisuutena katsoa noudatetun tai asian käsittely voitaisiin katsoa päätettävän. Niiltä osin, kuin kehotuksia on noudatettu, on asia kirjattu muistioon ja siltä osin loppuun käsitellyksi sekä jätetty määräyksen ulkopuolelle. Määräyksissä asetetuissa määräajoissa on otettu huomioon vuodenajan sääolot.

██████████ on oikeudellinen ja tosiasiallinen mahdollisuus noudattaa päävelvoitteita. Uhkasakon suuruutta harkittaessa on otettu huomioon päävelvoitteiden laatu ja laajuus, velvoitetun maksukyky ja muut asiaan vaikuttavat seikat.

Mikäli pää- ja lisävelvoitteita ei ole noudatettu, voi lupa- ja valvontalautakunta tuomita uhkasakkolain 10 §:n mukaisesti uhkasakon maksettavaksi. Mikäli pää- ja lisävelvoitteet on määräaikaan mennessä toteutettu, raukeaa uhkasakkomenettely.

Kiinteistön omistaja veloitetaan ilmoittamaan mahdolliselle uudelle kiinteistön-omistajalle kiinteistöön liittyvästä hallintopakkotilanteesta. Lisäksi kiinteistön omistajan on ilmoitettava lupa- ja valvontalautakunnalle, mikäli kiinteistön omistaja vaihtuu.

Ympäristönsuojeluviranomainen ilmoittaa Maanmittauslaitokselle uhkasakkolain 19 §:n mukaisesti kiinteistöä ██████████ koskevasta velvoitteesta ja sen tehosteeksi asetetusta uhasta merkinnän tekemiseksi kiinnityksistä pidettävään rekisteriin.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen voi hakea muutosta Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.

Päätöksen tiedoksi

Saantitodistuksella velvoitetulle

Tiedoksi

Keski-Suomen ELY-keskus

Päätös

Keskustelun kuluessa varajäsen Lari Hassel teki pohjaehdotuksen kohtiin Päävelvoite sekä Lisävelvoite seuraavat muutosesitykset:

Päävelvoite: [REDACTED] tulee siivota kiinteistöltä [REDACTED] kaikki jätteeksi katsottava tavara 31.8.2023 mennessä. Jätteet tulee toimittaa paikkaan, jolla on asianmukainen lupa kyseisen jätteen vastaanottamiseen.

Lisävelvoite: [REDACTED] tulee esittää tositteet jätteen toimittamisesta kiinteistöltä asianmukaiset luvat omaavaan vastaanottopaikkaan 8.9.2023 mennessä.

Muutoin pohjaehdotus säilyisi ennallaan.

Hasselin esitystä kannattivat jäsenet Eskonen, Rämö, Hintikka ja Ruuska.

Keskustelun päätyttyä lautakunta hyväksyi yksimielisesti Hasselin esittämät muutokset pohjaehdotukseen.

Merkitään, että ympäristötoimenjohtaja Jukka Lappalainen jätti päätöksestä eriävän mielipiteensä.

Perustelu: Betonituotetehdas aloittaa toimintansa kesällä, jolloin kiinteistön siivoamiselle ei jää aikaa eikä siivoamista näin ollen ennätetä tehdä syksyyn mennessä.